חוששין לסבלונות · פי' בקונטרס שמידך האמה וכו' ליתי וקדש קודם הקדושין ושלח סבלונות בעדים מוסגין שמא נפסק קידושין שלח ממנו מתוך פירוסו דחיישין שמא מתמה קידושין הס ולכך נקט בלשון שידך לח"כ לח הוו קידושין דמעת לעת ידעה דלמאי דמסיק בגמ' שמא נפסק קידושין ושלח סבלונות בעדים מוסגין שמא נפסק קידושין שלח ממנו מתוך פירוסו דחיישין שמא מתמה קידושין הס ולכך נקט בלשון שידך לח"כ לח הוו קידושין דמעת לעת ידעה דלמאי דמסיק בגמ' שמא נפסק קידושין שלח ממנו מתוך פירוסו דחיישין שמא מתמה קידושין הס ולכך נקט בלשון שידך לח"כ לח הוו קידושין דמעת לעת ידעה

תורה אור

[1] אינה מקודשת שמחמת הראשונים שלח יכול אפי' גמ' וצריכא דאי אשמעינן שוה פרוטה אידי דקא נפיק ממונא מיניה טפי אבל פחות משוה פרוטה אימא יודע שאין קידושין תופסין בפחות משוה פרוטה וכי קא משדר ואי אשמעינן אדעתא דקידושין קא משדר ואי אשמעינן הני תרתי משום דבין פרוטה לפחות משוה פרוטה לא קים ליה לרבנן לאנשי אבל קטן שקידש הכל יודעין שאין קידוש קטן כלום אימא כי קא משדר סבלונות אדעתא דקידושי קא משדר קא משמע לן איתמר רב הונא אמר חששין לסבלונות ובן אמר רבה חששין לסבלונות אמר רבה אשמעתין אף על פי ששלח סבלונות לאחר מכאן אינה מקודשת אמר ליה אביי הרי כדרבי טעמא שמחמת קידושין הראשונים שלח איכא דאמרי אמר רבה מנא אמינא לה כדרבי טעמא ושמחמת קידושין הראשונים שלח הכא הוא דמטעי הא בעלמא הוו קידושין ואביי לא מיבעיא קאמר לא מיבעיא בעלמא דלא נחית לתורת קידושין כלל אלא אפילו הכא דנחית להורת קידושין אימא הוו קידושין קא משמע לן מאי הוי עלה אמר רב פפא באתרא דמקדשי והדר מסבלי חיישינן מסבלי והדר מקדשי לא חיישינן מקדשי והדר מסבלי פשיטא לא צריכא דאיכא מקדשי והדר מסבלי ומיעוטא מסבלי והדר מקדשי מקדשי מהו דתימא רחמנא אמר ולקח אותה ולא ולקח אחרת קא משמע לן בעא מיניה רב אחא בר רב הונא מרבא הרוחק שטר כתובה בשוק מהו אמר ליה וכי מפני שמחזיק שטר כתובה בשוק נחזיק בה כאשת איש מאי הוי עלה אמר רב אשי באתרא דמקדשי והדר כתבי כתובה חיישינן כתבי והדר מקדשי לא חיישינן מקדשי והדר כתבי פשיטא לא צריכא דלא שכיח ספרא מהו דתימא ספרא הוא דאתרמי קא משמע לן מתני' המקדש אשה ובתה או אשה ואחותה כאחת אינן מקודשות ומעשה בחמש נשים ובהן שתי אחיות וליקט אדם אחד בכלכלה של תאנים ושלהן היתה ושל שביעית היתה ואמר הרי כולכם מקודשות לי בכלכלה זו וקיבלה אחת מהן ע"י כולן ואמרו חכמים אין אחיות מקודשות: גמ' מנהני מילי אמר רבי בר רמא דאמר קרא אשה אל אחותה לא תקח לצרור התורה אמרה בשעה שנעשית צרות זו לזו לא יהא לו ליקוחים אפי' באחת מהם אמר ליה רבא אי הכי הייני דכתיב ונגרתו הנפשות העושות מקרב עמם אי קידושין לא תפסי בה כרת מי מחייב אלא אמר רבא בזה אחר זה ומתניתין כדרבה דאמר רבה כל שאינו בזה אחר זה אפי' בבת אחת אינו אלא כדרבה כל שאינו בזה אחר זה אפי' בבת אחת אינו אחיניתא אביי המרבה

(דף מה:) נבי שלמה לחיים סניס מסס נשותיס לג' תפסי (נ) כרת מי מחייב · וקשה דלמרינן ביבמות פרק תרבעה לחין תקח משום נשותיס ולי קידושין לח תפסי (נ) חלמח משמע לרבה זו לזו (נ) חלמח משמע לח"ג דקידושין לח תפסי ס בסס כרת כיון שפוטר לוסס מן החליצה ומן סייבום ו"ל דשמחי הסס דליכח למיפרך כדפריך הכח כרת מי מחייב דבלח קידושין גמי ליכח כרת דקח פגע בהסס לחיו שלח במקום מלוה : קידושין

[1] שהיו עסוקין מענין לענין ובאותו ענין הוצרכו הפסוק הטעות ולי קידושין לח תפסי ס"ק ו"ס אם שלח לה סתם' עיקר הפי' הוא כך אם שלח לה לאשה סבלונות וקבלם ודאי ששתי קידושין' ומיתו דוקא שיש עדים כך בסבלונות אבל אי ליכא עדים אפי' שניהם מודים לאי בסבלונות דיהבי אסתלא דקדושין נופיהו וכ"כ הר"ם פ"ט: חייש"י: לפי' ר"ש דסבלונות גופייהו קדושין ניהנו ולפי' הר"ם דנתקדשה קודם לכן: מקדשי והדר מסבלי פשיטא דחששין הוצאי יכולים נהנו לקדש קודם הסבלונות: ה"נ ר"ש לא צריכא דרבנו מקדשי ומיעוטא מסבלי והדר מקדשי מהו דתימא נחוש נחוש לה כאשת איש נקט אם כולם נהנו כן פשיטא לא היה צריך לחשמיענו זה · אלא מיירי שלא נהנו לקדש תחלה אלא הרוב סה"ך נחוש למיעוטא דניסא סמוך מיעוטא אחוטרא ואחרע ליה רובא ואשה זו בחזקת פנויה עשמד קס"ל דרובא נחזוקה דבא עניך הוצאי וחיבן מקדשין תחלה לשם קדושין נתנם אע"פ שלא מיבש · וחרי"ף והר"ם נרסי דרובא מסבלי והדר מקדשי ומיעוטא מקדשי והדר מסבלי סה"ך לא נחוש למיעוטא קס"ל · ומפמה דחיישינן למיעוטא אע"ג דאיכא רובא וחזקה דליחסרן בעינן תרי דובי וחזקה לא עדיף כרובא · ולא נחרא דמאי ויחסן איכא הכא איסורא הוא דאיכא ועוד אחת כתב שמא יחמשם מנהג המיעוט ויעשו הרוב כמותן ויחיזהו כמו שהיו עושים תחלה · והעיקר דס"ה ודישי למיעוט שחמיעום הוא קבוע ולא חיסא שלפעמי' אולא היא לגבייהו להתקדש אלא שהנשים גם הן יש מיעוט שלפעמי' נתקדשות תחלה והוי להו כלנשי העיר כמחצה על מחצה דאחתא קביעא ולקיבא לקביעותיה והאיסור ג"כ דבק בה · ודבוחה אשכחן פרק הרואי נויר מן הנדרונות: הוזוק שראו שפר כתובתה וקדשה אחר מהו להחזיקה כאשת איש לראשון: ז) לפי"ש הוקא הרוב ולפי' הר"ם והרי"ף אפי' המיעוט: כתבי והדר מקדשי טלם פשיטא דאי לאשמעינן [דחיישינן] למיעוטא הא אשמעינן ליה למ"ל: דלא שכיח ספרא · פאינו דר בעיר : אינן מקודשות אין אחת מהן צריכה גם: אי הכי דקרא בבת אחת איירי היכא איכא כרת אם בא עליהן הלא אין בה איסוד אחות אשה : בזה אחר זה : שקדש אחת תחלה ואין קדושין הוסכין באחותה דבתיב לא תקח ואם בא עליה עבש כרת ומתניתין סברא בעלמא היא כדרבה

תיפוק

קיש א מיי' פ"ד מהל' מיאוה ליבום הל' ב סמג עשין מח טוש"ע אה"ע סי' קנ סעי' ב: קכ ג מיי' שם פ"ט הלכה כה סמג שם טוש"ע אה"ע סי' קסט סעי' ה: קכא ד ה מיי' שם הל' כה טוש"ע שם סעי' ג: קכב ו ז מיי' שם הל' ג סמג שם טוש"ע אה"ע סי' מה סעי' כ ג:

נוסח ראשון
ואמר מסתיים
ונוסחאות נוספות
במאמץ
טעמא דקידושין
אינם קידושין (בגמרא ד"ה הכא) [תוס' ד"ה הכא] ותוס' הרא"ש והסבלונות הם קידושין)

נוסח כלי:
ג' מצבים של סבלונות:
א) אחר קידושין:
1. ט"ס
2. ר"ת ורש"י
ב) סבלונות נלוין קודם הקידושין:
ג) סבלונות שלא נלוו:
ג"ה ר"ת ור"ן
ריטב"א כלל ד' סי' ג'
נוסח/מבנה
(א) - (ב)
ג' לשונות ברהב ואח"כ ט' אוזנך בדעין "חשתין [סבלונות]"

[ועי"ש תוס' נכתובות לפי' ד"ה מ"ז]

נוסח
ראו מלך בתוכך וקבלך ראשון קבלך מאחר ראשון מקובל כתוקיע [דמשמע דחיישינן למיעוט משום דמיתי דמ"מ נבי מיס שלין לפס סף (ינמות קכה:) מ"ו וכ"כ סה"מ]

תוס' ר"י הזקן
מחמת קדושי' הראשוני שלח ולא לשם קדושים דינמא אדם יודע שאין אשה מתקדשת בפחות פרוטה ונמכר ושלח לשם קדושין: שקדש ושלח סבלונות משהגדיל אינה מקודשת שמחמת קדושין הראשונים שלח וקדושי קטן אינן כלום: חששין לסבלונות·פי' ר"ש מישששדך אשה ונתרצית ונקדם ושלח לה סבלונות בעדים חששין שמא קדושין הם ואם קדשה אחר צריכה גם מראשון· והאי פירושא לא דייק שאם נתן לה כשהוא מדבר עמה על עסקי קדושה ולא פי' דיו ומקדשה ודאי היא ואם שהה כל שהוא אע"פ שלח לה סתם' עיקר הפי' הוא כך אם שלח לאשה סבלונות וקבלם ודאי ששתי קדושין שנתקדשה· ומיתו דוקא דנתקדשה קודם לכן: מקדשי והדר מסבלי פשיטא דחששין הוצאי יכולים נהנו לקדש קודם הסבלונות: ה"נ ר"ש·לא צריכא דרבנו מקדשי ומיעוטא מסבלי והדר מקדשי מהו דתימא נחוש נחוש לה כאשת איש נקט אם כולם נהנו כן פשיטא לא היה צריך לחשמיענו זה · אלא מיירי שלא נהנו לקדש תחלה אלא הרוב סה"ך נחוש למיעוטא דניסא סמוך מיעוטא אחוטרא ואחרע ליה רובא ואשה זו בחזקת פנויה עשמד קס"ל דרובא נחזוקה דבא עניך הוצאי וחיבן מקדשין תחלה לשם קדושין נתנם אע"פ שלא מיבש · וחרי"ף והר"ם נרסי דרובא מסבלי והדר מקדשי ומיעוטא מקדשי והדר מסבלי סה"ך לא נחוש למיעוטא קס"ל · ומפמה דחיישינן למיעוטא אע"ג דאיכא רובא וחזקה דליחסרן בעינן תרי דובי וחזקה לא עדיף כרובא · ולא נחרא דמאי ויחסן איכא הכא איסורא הוא דאיכא ועוד אחת כתב שמא יחמשם מנהג המיעוט ויעשו הרוב כמותן ויחיזהו כמו שהיו עושים תחלה · והעיקר דס"ה ודישי למיעוטא שחמיעום הוא קבוע ולא חיסא שלפעמי' אולא היא לגבייהו להתקדש אלא שהנשים גם הן יש מיעוט שלפעמי' נתקדשות תחלה והוי להו כלנשי העיר כמחצה על מחצה דאחתא קביעא ולקיבא לקביעותיה והאיסור ג"כ דבק בה · ודבוחה אשכחן פרק הרואי נויר מן הנדרונות: הוזוק שראו שפר כתובתה וקדשה אחר מהו להחזיקה כאשת איש לראשון: ז) לפי"ש הוקא הרוב ולפי' הר"ם והרי"ף אפי' המיעוט: כתבי והדר מקדשי טלם פשיטא דאי לאשמעינן [דחיישינן] למיעוטא הא אשמעינן ליה למ"ל: דלא שכיח ספרא · פאינו דר בעיר : אינן מקודשות אין אחת מהן צריכה גם: אי הכי דקרא בבת אחת איירי היכא איכא כרת אם בא עליהן הלא אין בה איסוד אחות אשה : בזה אחר זה : שקדש אחת תחלה ואין קדושין הוסכין באחותה דבתיב לא תקח ואם בא עליה עבש כרת ומתניתין סברא בעלמא היא כדרבה

תיפוק

[נדרים נב. שכת קכה: עירובין ט: ניטין לח: מנחות מו:]

[כתובות עב:]

[יבמות יט. כת: נא:]

עירובין נ. מנדים סב:

-הגהות הב"ח
(ל) רש"י ד"ה מלא קטן כתב אמר: (ב) תוס' ד"ה כתב אי מכי וכו' לח תפסי כם כתב וכו': (ג)בא"דכתב שמעמ צדוק זו לח יפה לך ליקוחין תפיס בחתם מהן חלמח משמע: א"ד ר"ג מלא קטן כאן ג"ל מחוסי